

Věc C-458/21

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

22. července 2021

Předkládající soud:

Kúria (Maďarsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

17. června 2021

Žalobkyně:

CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.

Žalovaný:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

KÚRIA

(omissis)

Usnesení

(omissis)

Předmět sporu: správní žaloba v daňové oblasti

Účastník řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatel):
žalovaný

Účastnice řízení podávající vzájemný kasační opravný prostředek (navrhovatelka): žalobkyně

(omissis)

Výrok

Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko) *(omissis)* zahajuje řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem Evropské unie podle čl. 267 [prvního pododstavce]

písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie, které se týká výkladu čl. 132 odst. 1 písm. c) směrnice Rady 2006/112/ES [ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty].

Kúria (Nejvyšší soud) žádá Soudní dvůr, aby v řízení o předběžné otázce rozhodl o níže uvedené otázce:

Musí být čl. 132 odst. 1 písm. c) směrnice [Rady] 2006/112/ES [ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty] vykládán v tom smyslu, že od DPH je osvobozena služba, kterou využívá [pojišťovna] s cílem:

- ověřit správnost diagnózy vážné nemoci, která byla diagnostikována pojištěnému, a
- hledat optimální dostupné zdravotní služby za účelem léčení pojištěného, a
- zajistit poskytnutí lékařské péče v zahraničí, pokud je tato péče kryta pojistnou smlouvou a pokud pojištěný o tuto péči požádá?

(omissis) [procesní náležitost podle vnitrostátního práva]

Odůvodnění

Skutkový stav sporu v původním řízení

[1] Pojišťovna, která je navrhovatelkou, uvádí od září 2012 na trh několik produktů zdravotního a životního pojištění, v rámci nichž se zavazuje k tomu, že za určitých podmínek zaručí lékařskou péči v zahraničí v případě, že pojištěný trpí některou z pěti následujících závažných nemocí: rakovina, bypass koronárních artérií, náhrada srdeční chlopně, neurochirurgický zákrok a transplantace orgánu nebo tkáně od žijícího dárce. Dokument nazvaný „Zvláštní pojistné podmínky zdravotního pojištění Best Doctors®“ (dále jen „Zvláštní podmínky“) obsahuje pravidla, jež upravují zvláštní podmínky pojistné smlouvy. Jak je uvedeno v bodě 4 písm. a) Zvláštních podmínek, podmínkou pro čerpání služeb lékařské péče v zahraničí je předchozí využití InterConsultation (nebo, podle terminologie obsažené ve Zvláštních podmínkách, „druhý lékařský posudek“; dále jen „IC“). Součástí lékařské péče poskytované v zahraničí je FindBestCare (dále jen „FBC“). Bod 2 písm. p) Zvláštních podmínek obsahuje popis IC, bod 2 písm. m) téhož dokumentu obsahuje definici FBC a jejich bod 13 popisuje stadia postupu podávání žádosti o pojistné krytí.

[2] Za účelem poskytnutí pojistných plnění uzavřela navrhovatelka dne 13. září 2012 smlouvu o spolupráci (dále jen „smlouva o spolupráci“)

s Best Doctors España, S. A. U. (dále jen „španělská společnost“), španělským členem mezinárodní skupiny podniků Best Doctors®, s cílem využít patentovanou službu zdravotních informací. „Služby Best Doctors“ sestávají podle této smlouvy ze dvou složek: IC a FBC. V rámci IC prověří lékaři z Best Doctors® zdravotní informace o pojištěném, a to na základě dokumentace, která je jim předána, aby zjistili, zda má nárok na pojistné plnění. Podle smlouvy nelze čerpat plnění v případě akutních onemocnění nebo v případě chorob, které dosud nebyly vyšetřeny „místním“ zdravotníkem. Za předpokladu, že pojištění, které má pojištěný sjednáno, nabízí takové krytí, španělská společnost v rámci služby FBC sjedná jménem pojištěného schůzku s poskytovateli zdravotních služeb, organizuje lékařskou péči (přijetí, schůzky), ubytování a cestu, zajistí asistenční službu a posoudí vhodnost a přiměřenost léčby. Kromě výše uvedeného je pověřena správou a hrazením odměn lékařů v souladu se smlouvami uzavřenými s poskytovateli lékařské péče. Nenese náklady na cestu a ubytování ani náklady na poskytnuté léčebné zákroky. FBC nelze použít pro léčbu v Maďarsku [smlouva o spolupráci, příloha „A“, body 1 a 2].

- [3] Jak je uvedeno ve smlouvě o spolupráci, navrhovatelka platí za Služby Best Doctors roční poplatek za každou pojištěnou osobu, a to ve stejných intervalech, v jakých jí pojistníci platí pojistné [smlouva o spolupráci, bod „E“].
- [4] V době od října do prosince 2012 vystavila španělská společnost tři faktury na odměny za služby, u nichž navrhovatelka neodvedla daň z přidané hodnoty (DPH).
- [5] Během období, které je předmětem projednávaného sporu, navrhovatelka dosud nevyužila službu Best Doctors®, kterou poskytovala španělská společnost, avšak byla nadále povinna platit poplatky, což skutečně činila.
- [6] Rozhodnutím ze dne 5. května 2016 (*omissis*) přijatým na základě kontroly, kterou uskutečnilo Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Adó- és Vámigazgatósága (daňové a celní ředitelství pro velké daňové poplatníky Správy daní a cel, Maďarsko; [...]) u navrhovatelky jakožto daňového zástupce skupiny, aby dodatečně ověřilo příslušná přiznání k DPH za období od 1. května do 31. prosince 2012, bylo navrhovatelce uloženo zaplatit částku 1 059 000 forintů z titulu daňového nedoplatku, částku 529 000 forintů z titulu daňové pokuty, částku 178 000 forintů z titulu úroků z prodlení a částku 20 000 forintů z titulu pokuty za nesplnění daňových povinností.
- [7] [Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (odvolací ředitelství Státní daňové a celní správy (Maďarsko)], který rozhodoval o odvolání podaném proti rozhodnutí vydanému v prvním stupni, toto rozhodnutí v částečném rozsahu změnil rozhodnutím ze dne 14. listopadu

2016 (*omissis*), přičemž snížil částku daňové pokuty na 376 000 forintů a ve zbývající části [napadené rozhodnutí] potvrdil.

- [8] Navrhovatel vycházel v odůvodnění svého rozhodnutí z čl. 132 odst. 1 písm. c) směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“); z § 37 odst. 1, § 60 odst. 1 a 2, § 65, § 82 odst. 1, § 85 odst. 1 písm. c), § 120 písm. b) a § 140 písm. a) az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (zákon č. CXXVII z roku 2007 o dani z přidané hodnoty; dále jen „zákon o DPH“) a z rozsudků Soudního dvora Evropské unie D., C-384/98; Kügler, C-141/00, a d’Ambrumenil a Dispute Resolution Services, C-307/01.
- [9] Podle bodu 2 odůvodnění, jehož se týká projednávaný spor, nesplňuje služba poskytovaná navrhovatelce španělskou společností podmínky pro osvobození od daně stanovené v § 85 odst. 1 písm. c) zákona o DPH, neboť protiplnění, jež jsou uvedena na všech třech fakturách, představují určitý druh paušální sazby, která neodpovídala přímo skutečnému poskytnutí služeb, jehož účelem byla péče o zdraví osoby nebo diagnóza, léčba či vyléčení nemoci. Co se týče služby IC, přezkum dřívější zdravotní dokumentace má za cíl ověřit, zda má pojištěný nárok na lékařskou péči v zahraničí, která je podmíněna druhým lékařským posudkem. Španělská [společnost] neprovádí vyšetření za účelem stanovení diagnózy ani neposkytuje lékařskou péči, nýbrž na základě dřívější zdravotní dokumentace prošetřuje a hodnotí výsledky takových vyšetření a takové péče, aby určila, zda nastalo riziko, které je kryto pojištěním klienta. Španělská společnost zkoumá, hodnotí a příležitostně i organizuje lékařskou péči, kterou ovšem sama neposkytuje, a rovněž nezajišťuje ani péči či léčbu v souvislosti s nemocemi a zdravotními obtížemi, takže její služby, ať již posuzované jako celek nebo jednotlivě, nemohou být považovány za lékařskou péči. S ohledem na hlavní cíl hospodářské transakce uvedené na fakturách nelze poskytnuté služby kvalifikovat jakožto služby týkající se lidského zdraví, které jsou osvobozeny od daně, nýbrž v zásadě jakožto činnosti poradenské a organizační, což znamená, že navrhovatelka je povinna odvést DPH ve výši 752 000 forintů.
- [10] Navrhovatelka podala proti rozhodnutí daňového orgánu správní žalobu, v níž uvedla, že služby, jež přijala od španělské společnosti, zmíněný orgán chybně kvalifikoval, neboť Best Doctors® nejen posuzuje zdravotní dokumentaci, nýbrž provádí i dodatečná vyšetření (např. histologické rozbory zasláných vzorků tkání) a kromě toho její služby zahrnují také vyhledávání nejlepších zahraničních odborných lékařů a vyžádání jejich názoru, což znamená, že cílem těchto služeb je zajistit pacientovi léčbu a umožnit mu, aby využil co nejúčinnějších léčebných postupů. IC nepředstavuje povinnost administrativního charakteru, ale základní součást služby, kterou navrhovatelka nabízí v rámci pojištění a která spočívá v tom, že lékař nebo tým lékařů, který vypracuje posudek, stanoví diagnózu. Nejcennější složkou služby, kterou poskytuje Best Doctors®, je ta, která má

za cíl stanovení diagnózy zdravotních obtíží a nemocí, které spadá do pojmu „lékařská péče“ ve smyslu čl. 132 odst. 1 písm. c) směrnice o DPH, a je tudíž osvobozeno od daně.

- [11] Soud prvního stupně prohlásil žalobu, kterou podala navrhovatelka, za zčásti opodstatněnou a věc vrátil daňovému úřadu k novému řízení. Zmíněný soud dospěl na základě posudku, který získal od znalce z oboru soudního lékařství a který byl vypracován na základě lékařských posudků, jež vypracovala a poskytla Best Doctors® po skončení období podléhajícího kontrole, že služba IC poskytovaná v rámci Best Doctors® má i z praktického hlediska přímo a nepochybně za cíl nejen péči o lidské zdraví, nýbrž i zlepšení zdraví a diagnózu a léčbu nemocí. Mimo to uvedl, že ze smluv a Zvláštních podmínek nemohl daňový orgán vyvodit závěr, že hlavní cíl IC spočívá ve vypracovávání znaleckých posudků s cílem určit, zda má pojištěný nárok na následná pojistná plnění. Soud prvního stupně nařídil daňovému orgánu, aby provedl dodatečná ověření v rámci nového řízení.
- [12] Oba účastníci řízení napadli rozsudek vydaný v prvním stupni kasačním opravným prostředkem podaným ke Kúria (Nejvyšší soud).
- [13] Navrhovatel se ve svém kasačním opravném prostředku dovolává rozsudku Soudního dvora ve věci *Unterpertinger*, C-212/01, přičemž uvádí, že služby, jež poskytuje Best Doctors®, mají pouze nepřímou souvislost s terapeutickým účelem a že je tudíž nelze považovat za osvobozené od daně. Tvrdí, že španělská společnost nestanovovala diagnózu osob a osobám neposkytovala péči, léčbu ani zdravotní zákroky.
- [14] Navrhovatelka ve svém vzájemném kasačním opravném prostředku tvrdí, že soud prvního stupně neprovedl správné posouzení důkazů, neboť otázky obsažené v pokynech k novému řízení mohou být na základě důkazů a rovněž s přihlédnutím k rozsudkům Soudního dvora ve věcech *Verigen Transplantation Service International*, C-156/09, a *CopyGene*, C-262/08, zodpovězeny následovně:
- i) znalecké dokazování, které si soud vyžádal, dokládá, že IC má přímo a nepochybně za cíl stanovení diagnózy, což znamená, že má terapeutický účel a že tedy splňuje věcnou podmínku kladenou na služby týkající se lidského zdraví, které jsou osvobozeny od daně;
  - ii) z výkladu smlouvy o spolupráci a Zvláštních podmínek, včetně jejich příloh, lze určit, jaký je obsah právního vztahu, na základě něhož poskytuje Best Doctors® pojištěným pojistné plnění v podobě služby IC, zatímco FBC je poskytována až po stanovení diagnózy a ve vztahu k němu má volitelnou a doplňkovou povahu, přičemž na služby, jež poskytuje Best Doctors®, jsou uplatňovány jednotné sazby;
  - iii) z informací a údajů poskytnutých navrhovatelkou vyplývá, že služba IC představuje typickou složku pojišťovací služby, kterou FBC,

jakožto součást této služby, pouze doplňuje. Ze všeho, co bylo uvedeno výše, lze s jistotou vyvodit, že IC, která je základním prvkem komplexní služby, již poskytuje Best Doctors®, sleduje přímo a nepochybně terapeutický účel a že tedy splňuje podmínky kladené na služby týkající se lidského zdraví, které jsou osvobozeny od daně, a je osvobozena od DPH. Není nutné, aby daňový orgán poskytl další důkazy.

[15] Relevantní ustanovení unijního práva

Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (směrnice o DPH)

KAPITOLA 2

Osvobození některých činností od daně ve veřejném zájmu

Článek 132

1. Členské státy osvobodí od daně tato plnění:

- a) poskytnutí služeb a dodání zboží, která s těmito službami souvisejí, veřejnými poštami, vyjma přepravu cestujících a telekomunikační služby;
- b) poskytnutí nemocniční a lékařské péče a s ní úzce související činnosti prováděné veřejnoprávními subjekty nebo za sociálních podmínek srovnatelných s podmínkami veřejnoprávních subjektů, nemocnicemi, léčebnými nebo diagnostickými ústavami a dalšími řádně uznanými zařízeními téže povahy;
- c) poskytnutí lékařské péče při výkonu lékařských a nelékařských zdravotnických povolání, jak jsou vymezeny v dotyčném členském státě;

[16] Relevantní ustanovení vnitrostátního práva

2007. évi CXXVII. Törvény – az általános forgalmi adóról (zákon č. CXXVII z roku 2007 o dani z přidané hodnoty)

KAPITOLA VI

OSVOBOZENÍ OD DANĚ

Osvobození od daně s ohledem na povahu obecného zájmu činnosti

§ 85

(1) Od daně jsou osvobozena:

(*omissis*) [ustanovení, které je v projednávané věci irelevantní]

- b) poskytování služeb – jakož i péče o zraněné a nemocné osoby a přeprava těchto osob, které úzce souvisí s těmito službami – a dodání zboží úzce související s těmito službami uskutečněnými veřejnoprávními subjekty, které jednají jako takové, v rámci zdravotní péče;
- c) poskytování služeb – jakož i péče o zraněné a nemocné osoby, která úzce souvisí s těmito službami – uskutečněná osobami vykonávajícími zdravotní činnost – včetně přírodního léčení –, které jednají jako takové;

Řízení před Kúria (Nejvyšší soud)

- [17] V řízení o kasačních opravných prostředcích, které podali účastníci řízení, musí Kúria (Nejvyšší soud) rozhodnout, zda služba, kterou poskytuje španělská společnost navrhovatelce, představuje službu, která je na základě čl. 132 odst. 1 písm. c) směrnice o DPH osvobozena od DPH.
- [18] Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že směrnice o DPH (i šestá směrnice, která byla platná dříve) přiznává DPH velmi širokou působnost, avšak některé činnosti od této daně osvobozuje. Tato osvobození představují autonomní pojmy unijního práva, jejichž účelem je zabránit rozdílu v používání režimu DPH mezi jednotlivými členskými státy. Cílem těchto osvobození od DPH je osvobodit od této daně pouze ty činnosti ve veřejném zájmu, které jsou ve směrnici vyjmenovány a velmi podrobně popsány. Výrazy použité k vymezení těchto osvobození je třeba vykládat restriktivně, jelikož představují výjimky z obecné zásady, podle níž DPH podléhá každé úplatné dodání zboží nebo poskytnutí služeb uskutečněné osobou povinnou k dani. Výklad těchto výrazů však musí být v souladu s cíli sledovanými uvedenými osvobozeními a musí splňovat požadavky zásady daňové neutrality, která je vlastní společnému systému DPH, přičemž současně je třeba zajistit, aby ustanovení týkající se osvobození od DPH mohla dosáhnout svých účinků.
- [19] Z judikatury Soudního dvora Evropské unie dále vyplývá, že čl. 132 odst. 1 písm. b) směrnice o DPH [resp. čl. 13 část A odst. 1 písm. b) šesté směrnice, která byla platná dříve] se týká služeb lékařské péče poskytovaných v nemocničním prostředí, zatímco písmeno c) tohoto ustanovení se týká lékařských služeb poskytovaných mimo takový rámec jak v soukromém sídle poskytovatele, tak v bydlišti pacienta nebo kdekoli jinde. Rovněž pojem „poskytnutí lékařské péče“, který je uveden v čl. 132 odst. 1 písm. c) směrnice o DPH, souvisí se službami, jejichž cílem je diagnostikovat, léčit a v co největším možném rozsahu vyléčit nemoci nebo zdravotní obtíže; z výše uvedeného však nemusí nutně vyplývat, že terapeutický účel služby musí být chápán v obzvláště úzkém pojetí.
- [20] Podle judikatury se osvobození od DPH vztahuje na lékařská vyšetření osob vykonávaná v zájmu zaměstnavatelů nebo pojišťoven, odběry krve nebo jiných tělesných vzorků k testování přítomnosti virů, infekcí nebo jiných

nemocí, prováděné v zájmu zaměstnavatelů nebo pojistitelů, nebo ověření zdravotní způsobilosti, například způsobilosti k cestování, pokud jsou takové služby primárně určeny k ochraně zdraví dotčené osoby (věc d'Ambrumenil a Dispute Resolution Services, C-307/01). Od DPH jsou osvobozeny služby (s výjimkou služby všeobecné péče a zaopatření v domácnosti) spočívající v péči léčebné povahy poskytované kapitálovou společností zajišťující ambulantní péči, včetně domácí péče, kterou vykonávají kvalifikovaní ošetřovatelé (věc Kügler, C-141/00), jakož i telefonicky poskytované poradenské služby v oblasti zdraví a nemocí, pokud mají terapeutický účel [věc X (Osvobození od DPH u telefonických konzultací), C-48/19].

[21] Z osvobození od daně Soudní dvůr Evropské unie nicméně vyloučil vypracovávání lékařských posudků nebo služby poskytnuté lékařem, jejichž účelem je zjistit, zda byla splněna zákonná nebo smluvní podmínka, nebo jež jsou nezbytné k posouzení nároků, jež by mohl v různých řízeních uplatnit konkrétní jednotlivec (například věc Finanzamt D, C-657/19). Od DPH není osvobozeno vydávání lékařských osvědčení o zdravotním stavu osoby, například pro účely žádosti o důchod válečného veterána (věc d'Ambrumenil a Dispute Resolution Services, C-307/01) nebo o invalidní důchod (věc Unterpertinger, C-212/01), ani služby, jejichž účel nemá úzkou souvislost s lékařskou péčí (například věc CopyGene, C-262/08 – činnosti bank kmenových buněk, nebo věc PFC Clinic, C-91/12 – estetické či plastické zákroky) nebo jež mají za cíl určit odpovědnost osoby a posoudit škodu ve sporech týkajících se škod na zdraví, jakož i vydávání lékařských posudků vycházejících z lékařských zpráv a vyšetření, avšak bez provedení lékařských vyšetření, nebo [provádění] lékařských vyšetření za účelem vydávání zpráv znalců z oboru soudního lékařství ve sporech týkajících se zanedbání povinné péče při výkonu povolání osob, které jsou účastníky soudního řízení (věc d'Ambrumenil a Dispute Resolution Services, C-307/01). Osvobození od daně se nevztahuje na stanovení genetické predispozice osob k určitým onemocněním na základě biologické analýzy (věc D., C-384/98) ani na službu nutričního monitoringu (věc Frenetikexito, C-581/19).

[22] V případě, který je předmětem projednávaného řízení, představuje závažné onemocnění pojištěného – stejně jako úmrtí a dožití se konce platnosti pojistné smlouvy – riziko, které je kryto pojištěním. Odpovědnost, kterou musí pojišťovna (navrhovatelka) nést, zahrnuje lékařskou péči o pojištěného v zahraničí a organizační úkoly nezbytné k této lékařské péči. Služba, kterou přijímá navrhovatelka jakožto službu osvobozenou od DPH, patří do pojišťovací služby, již navrhovatelka poskytuje pojištěnému, jenž onemocněl, a z pojistné smlouvy vyplývá, že hlavním cílem služby poskytované navrhovatelkou je umožnit, aby mohl pojištěný v případě určitých onemocnění čerpat lékařskou péči v zahraničí, kterou organizuje španělská společnost, což v konečném důsledku znamená, že tato služba slouží ke stanovení diagnózy, k léčbě a k vyléčení nemoci, kterou pojištěný trpí. Služba, kterou pojišťovna přijímá, je součástí zmíněné komplexní

soustavy různých smluv, takže – podle názoru soudců Kúria (Nejvyšší soud), kteří v této věci rozhodují – je třeba otázku, zda je daná služba osvobozena od daně, řešit ve světle výše uvedených smluv.

[23] S ohledem na skutečnost, že cílem lékařské péče poskytnuté v rámci pojistných plnění je mimo jiné diagnostikovat, léčit a v co největším možném rozsahu vyléčit zdravotní obtíže, a na základě celkového náhledu na judikaturu Soudního dvora – věci M. Unterpertinger, C-212/01; Verigen Transplantation Service International, C-156/09; CopyGene, C-262/08; D., C-384/98; Kügler, C-141/00; d'Ambrumenil a Dispute Resolution Services, C-307/01; X (Osvobození od DPH u telefonických konzultací), C-48/19; Peters, C-700/17; Belgisch Syndicaat van Chiropraxie a další, C-597/17; Frenetikexito, C-581/19; Finanzamt D, C-657/19; [...] FC Clinic, C-91/12; Klinikum Dortmund, C-366/12; Solleveld a van den Jout-van Eijnsbergen, C-443/04 a C-444/04, jakož i Future Health Technologies, C-86/09 – mají soudci Kúria (Nejvyšší soud), kteří v této věci rozhodují, za to, že čl. 132 odst. 1 písm. c) směrnice o DPH vyžaduje další výklad v souvislosti se skutkovým stavem projednávané věci.

[24] (*omissis*) [zopakování předběžné otázky, která je uvedena ve výroku]

[25] (*omissis*) [procesní náležitost podle vnitrostátního práva]

V Budapešti dne 17. června 2021.

(*omissis*) [podpisy]